

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

•••□•••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velciu.**

S u m a r u l :

† Dr. Octavian Russu. — Problemele sociale ale planului economic. — Spicuri din activitatea culturală și națională a economiștilor noștri. — Producția industrială.

† Dr. Octavian Russu

S'a stins din viață una dintre figurile cele mai marcante ale societății românești din Sibiu, și o personalitate cunoscută în întreg Ardealul. Figura sa impunătoare era cunoscută de toți în Sibiu, și încrezut în forțele sale vitale, a riscat o călătorie la București, unde a murit subit la 7 crt., în etate de 83 ani.

Existența sa a fost strâns legată de banca „Albina” în ale cărei servicii a intrat în anul 1886 numit fiind de funcționar definitiv și avocat al băncii „Albina”. De aci încolo, el urmează scara ierarhică a băncii, dar pe lângă aceasta ia parte activă la viața socială și economică. Astfel îl vedem mai târziu președinte a Uzinei Electrice Sibiene, apoi în consiliul soc. de asig. „Prima Ardeleană”. Pe teren cultural s'a distins ca președinte a societății noastre culturale „Astra”.

A luat parte vie și în viața politică, ales fiind de două ori ca senator în parlamentul țării, anume în a. 1919 și 1928,

când avu onoarea să deschidă corpurile legiuitoare în calitate de președinte de etate.

A fost căsătorit de două ori. A doua căsătorie a încheiat-o cu Emilia Rațiu, fiica președintelui de odinioară a partidului național român transilvănean din era ungurească, marele naționalist Dr. I. Rațiu.

Octavian Russu a jucat în urma poziției sale sociale, culturale și prezentării sale un rol important în viața socială a Românilor din Sibiu. A fost un om cu principii de „savoir vivre”. În consecință a fost foarte cumpănit în toate manifestațiunile sale și putem zice că nu a lăsat dușmani în urma sa.

Chiar și după pensionarea sa în Aprilie 1929, el a rămas și mai departe în strâns contact cu banca „Albina” ca membru în consiliul de administrație, contribuind cu cunoștințele sale juridice și de afaceri, la dezvoltarea și prosperarea continuativă al acestui institut, până la moartea sa. Pentru meritele sale sociale și politice a fost decorat cu numeroase ordine.

Societatea românească deplânge în el dispariția unui gentilom.

Fi-ei fărăna ușoară și memoria binecuvântată!

Problemele sociale ale planului economic

Am făcut în numerele precedente o expunere a situației actuale a planului economic românesc. El este pe cale de realizare, studiile preliminare fiind făcute și cuprinse în publicațiile Consiliului Economic Superior. Paralel cu această activitate, Banca Națională a întreprins publicarea unei serii de rapoarte asupra „Problemei Materiilor Prime în România” și a Comerțului Exterior. Toate acestea sunt începuturile unei activități economice științifice, adică a uneia care să se poată baza pe date precise, care să-i permită să ajungă la concluzii reale.

E neîndoios că un plan românesc e necesar și am căutat să argumentez aceasta, fără însă a face vreo precizare în ce privește alcătuirea lui. Felul în care trebuie făcut un plan economic, e în funcție directă de idealul pe care-l urmărește și cea dintâi problemă este tocmai precizarea acestui ideal. În actuala situație a țării noastre acesta nu poate fi unul economic ci mai degrabă unul social: ridicarea nivelului de viață materială și morală a elementului autohton. Ar fi greșit dacă s'ar urmări numai o exploatare mai bună a avuțiilor noastre, indiferent cine și cum se profită de ele. Nu e suficientă o prosperitate mărginită la câțiva indivizi și eventual la aceia a bugetului statului. S'a întâmplat un astfel de caz în Japonia care a cunoscut în ultima sută de ani o dezvoltare uimitoare. Totuși problema socială și culturală nu a preocupat-o în aceeași măsură ca cea economică din care cauză mizeria claselor de jos în Japonia a ajuns proverbială. Noi, mai ales, nu avem nevoie de un astfel de progres.

Problema unui plan economic are și alte aspecte nu mai puțin interesante. El devine în statele care îl aplică o preocupare exclusivă pentru conducători ca și pentru supuși. Totul e subordonat planului, iar progresul sau regresul țării e măsurat în procente în care planul a reușit în perioada respectivă față de prevederi.

Aceasta înseamnă în fond limitarea idealului unei societăți la problemele

materiale ignorându-se aproape complet celelalte necesități ale unui grup social, progresul de ordin moral, cultural, artistic.

Planul economic a apărut în împrejurări destul de grele, care au făcut ca el să aibe o caracteristică nenaturală în fond. Statele totalitare au început cu înfăptuirea celor dintâi planuri care urmăreau pe lângă obiectivul economic și o propagandă pentru regimul la putere precum și o foarte activă pregătire pentru un războiu agresiv.

Din cauza aceasta planul, care ar putea să fie o foarte bună idee și o operă necesară, ajunge să fie periculos și cu rezultate care nu pot fi acceptate ușor de toată lumea.

Sunt deci două aspecte ale planurilor care merită atenție specială.

Faptul că ele atrag tot interesul și toată energia unei națiuni într'o direcție limitată și

Că ele sunt ca un obiectiv în mare parte false prin propaganda politică pe care o fac și psihoza războinică pe care o nutresc. Nu e vorba de a neglija apărarea țării contra unui atac străin ci de a feri țara să fie cuprinsă de acea psihoză războinică, barbară care e în creștere în aproape toate țările unde aceste planuri au fost aplicate.

Cea dintâi chestiune e cea mai interesantă. Progresul material a devenit în ultimele veacuri tot mai accentuat, în timp ce grija omului de suflet a fost mereu la același nivel scăzut. Civilizația Europeană, spre deosebire de cea indiană și în parte cea chineză, a preferat progresul material celui spiritual, luând prin această atitudine tot riscul neglijerii părții morale a omului. Amenințările continue de războiu și toate vărsările de sânge din trecut, care au acoperit Europa, se datorează în mare parte acestei neglijențe.

Un plan economic trebuie deci să caute să evite monopolizarea tuturor energiilor și subordonarea idealurilor de orice fel.

Cu atât mai mult, un plan economic nu trebuie făcut instrument de propagandă politică și nici o unealtă exclusivă pentru pregătirea războiului.

Pentru aceasta trebuie să se ceară cât mai lămurit studiate raporturile normale care există între problemele economice și cele sociale.

Sunt prea cunoscute teoriile care s'au făcut asupra rolului economicului în viața omenirii, — în special cele ale autorilor socialiști care au căutat să demonstreze importanța factorului material în dezvoltarea omenirii.

În fapt, dreptatea pare a fi la mijloc. Se poate foarte bine ca viața unui popor să fie influențată de problemele materiale, atunci când el le dă importanța principală lor, așa cum ar putea fi și invers când sufletul ar fi centrul preocupărilor unei anumite societăți. Depinde de oameni ca teoria materialistă a istoriei să fie adevărată sau nu și azi se pare că ea se confirmă în fiecare zi.

Ori cât ar fi cineva de „economist“, adică ori cât ar studia și și-ar lega viața de cercetarea fenomenelor economice și a trăi practic chiar în mijlocul lor, totuși să nu-și închipuie nimeni că economicul predomină.

Economiștii ar trebui să vadă mai bine ca alții, că limitarea la problemele economice nu dă nici pe departe toate satisfacțiile de care are nevoie un om ca ființă morală și cugetătoare. Problemele economice pot fi interesante, dar sunt aride și pustii, ele nu pot constitui un îndreptar sufleteș, ele sunt numai un reazăm, nu o călăuză pentru omenire.

Dela economiști ar trebui să vină, încercarea de eliberare a omului de apăsarea grea a materiei, ca dela unii care cunosc mai bine acest fapt.

Nu sunt ei indicați să facă până la sfârșit acest lucru, dar atunci când se pregătește un plan care cere mobilizarea tuturor energiilor unei țări, ei ar trebui să caute să dea îndrumarea necesară pentru încadrarea idealurilor spirituale morale — în planul economic.

Între economic și moral este o legătură necesară care nu a fost încă suficient studiată, dar de care își poate da seama fiecare — chiar dacă nu va putea pătrunde toate caracteristicile ei. E o tendință — care nu a început tocmai de ieri ci datează de mult, ca puterea materială să aibe cel dintâi pas totdeauna fără considerație la alte categorii de va-

lari. Puterea economică are și ea o valoare în sine care nu trebuie neglijată sau desconsiderată, dar nici exagerată. Poate fi un om bogat mai presus decât unul virtuos sau unul inteligent, dar și invers. Nu e momentul acum să stabilim criteriile de clasificare — ci doar faptul că e posibilă o clasificare unică a unor valori diferite care trebuie considerate ca putând fi egale. E o luptă continuă între valorile morale și cele materiale care nu vor să se recunoască una pe alta, respingându-se reciproc în mod complet. Ca totdeauna drumul adevărului e la mijloc.

Dacă planul economic ar fi numai o „secție economică“ a unor întreprinderi mari care are și alte ramuri de activitate care nu sunt în funcție de ea, nu ar fi necesară aceasta pledoarie pentru a se lua în considerare și alte probleme decât cele pur economice în alcătuirea unui plan economic. Din cauza importanței tot mai mari pe care o are în viața statelor care îl întrebuițează, el trebuie să cuprindă alături de idealul economic de atins și un ideal de ordin social mai general, aceasta ar însemna desigur o lărgire a cuprinsului planului, lărgire care ar opera mai mult în profunzime și ar pregăti în mod neîndoios o mai bună așezare a planului și o mai sigură reușită a lui.

Toate acestea sunt, cum spuneam înainte, numai discuții teoretice. Un plan care ar cuprinde și alte idealuri decât cel economic nu ar mai fi plan economic și acesta e caracterul esențial al planurilor din ultima vreme. Chiar când nu li se spune planuri economice, — și nu li s'a spus nici în Rusia, nici în Germania astfel, — totuși ele au urmărit numai obiective economice.

Vrem să subliniem necesitatea, reală în orice caz, teoretic, a unui plan cu caracter mai larg; existența unei diversități în idealuri. „Statele noi, sau mai exact regimurile noi, spune I. B. S. Haldane, caută să fie mai puțin tolerante pentru diversitate decât civilizațiile vechi“. ar fi o explicație pentru unilateralitatea idealurilor regimurilor autoritare și deci această exagerare a importanței problemelor economice.

În viața omenirii, sunt tot atât de importante problemele de cultură și cre-

dintă, artă și știință, ea și dezvoltarea bunului traiu. Și chiar economiști care au ajuns azi la un loc de frunte în conducerea destinului popoarelor, ar trebui să fie cei dintâi care să recunoască necesitatea unei acțiuni pe planurile diferite ale activității și idealurilor omenești, renunțând la „egoismul“ care-i face să creadă în întâietatea problemelor ce-i preocupă.

Dacă pentru alcătuirea unui plan economic sunt necesare studii vaste, cu atât mai mult și mai grele ar fi ele atunci când planul ar cuprinde și alte ramuri de activitate.

Nu putem face aici nici măcar o schiță a acestor studii. Am indicat în linii mari sensul în care ele trebuie făcute. Repetăm, în concluzie cele ce am spus înainte: un plan economic, nu se poate clădi fără o bază formată de un minim de organizare socială, de un minim de spirit de unitate națională, de un standard moral și igienic minim al populației.

Fără acestea un plan poate fi numai o construcție în atelier care nu va putea fi niciodată așezată pe teren, unde nu se potrivește. Și decât cu un plan care nu corespunde e mult mai bine fără el. Sunt prea adânci repercusiunile unui plan economic asupra întregii activități a societății ca să se poată lăsa ca această influență să existe la întâmplare, necontrolată și neprevăzută dinainte.

Dr. N. N. PETRA.

Spicuri din activitatea culturală și națională a economiștilor noștri

„Daloarea unui om prețuiește în ce lasă după dânsul ca un adaus la viața neamului său“.

NICOLAE IORGA.

S'a spus întotdeauna despre scriitorii noștri, și cu deosebire despre cei din Ardeal, până aproape în pragul zilelor noastre, ca un omagiu adus importanței lor naționale, că figurează cu aceeași strălucire atât în Pantheonul gloriilor literare cât și în Pantheonul luptătorilor naționali. Scriitorii au fost considerați

luptători nu numai din cauza condeiului, gata oricând să înfrunte atacurile dușmanilor noștri seculari, ci și prin inițiativele și acțiunile lor cu caracter social și politic. Condeiul a fost adeseori numai mijlocul de a serie cu mai multă vigoare și strălucire idealurile naționale, aspirațiile neamului nostru.

Scriitorii noștri nu s'au închis în turnul de fildeș, n'au oficiat numai la altarul artei, n'au urmărit numai frumusețea pură, ci s'au coborât cu toții în arenă, s'au amestecat cu mulțimea, au strigat cu ea, au suferit cu ea, au luptat cot la cot cu ea, au fost crainicii durerilor și aspirațiilor ei, au căzut cu ea în fărânaș de nenumărate ori, au biruit la urmă — tot cu ea.

Au fost, cum afirmă Coșbuc, „suflet din sufletul neamului“ sau, cum și mai viguros afirmă Octavian Goga: semănători de rebeliuni, de credințe, de biruinți.

Dar dacă scriitorilor, slujitorilor lui Apollo, li-se acordă — cu nediscuțată dreptate de altfel — aceste omagii, dacă în rolul lor de viteji ai condeiului s'a văzut și un rol de luptători naționali, alături de ei, cu aceeași dreptate și cu aceeași sinceritate, trebuie să se recunoască același rol și aceleași onoruri și unei alte categorii de creatori: *economiștilor*.

Dacă scriitorii au răscolit adeseori sufletul mulțimii și l-au ridicat pe culmi de avânt și de credință, cei care i-au organizat rezistența și i-au apărat temeliile, pregătind-o, materialmente, pentru toate grelele lovituri ce cădeau atât de numeroase, au fost economiștii, creatorii și conducătorii de bănci, marii negustori, marii industriași, marii agricultori. Din nici o mare mișcare națională n'au lipsit aceștia, din nici o mișcare culturală; banul lor a fost adesea temelie și sprijin pentru cele mai avântate acțiuni românești. Adeseori au fost ei înșiși inițiatorii și conducătorii unor asemenea mișcări și au creat nenumărate instituții culturale, sociale și naționale.

În urma lor a rămas adeseori acel „adaus la viața neamului“ de care vorbește dl prof. Iorga în motto-ul ce l-am pus în fruntea acestui articol.

Pentru evidențierea acestor lucruri, bănuite de unii, știute de prea puțini, uitate de cei mai mulți, ne propunem ca

într'o serie de articole să prezentăm câteva mărfuri, să înfățișăm câteva date, câteva spicuri din activitatea culturală și națională a economiștilor noștri. Vom face prin aceasta dreptate unor oameni ce o merită cu prisosință și vom îndemna și pe alții să continue o tradiție ce în Ardeal are un trecut așa de frumos.

Economistul, bancherul, comerciantul, industriașul, ca și scriitorul, nu trebuie să rămână închis numai în cercul preocupărilor sale, ci trebuie să se amestece în iureșul mulțimii, să-i susțină idealurile, să-i apere dreptatea, ză-i organizeze puterile.

Economiștii noștri din trecut așa au făcut. Iată câteva dovezi pilduitoare:

Întâiul ziar cotidian al Ardealului a fost *Tribuna*, apărut în Sibiu la 14/26 Aprilie 1884. *Tribuna* a fost ziarul care a impus definitiv în Ardeal ortografia fonetică și prin creierea bibliotecii populare, a tras o brasă de cultură cu care ne mândrim și astăzi. Prin *Tribuna* s'a relevat geniul poetic al lui Gheorghe Coșbuc, agerimea critică a lui Gheorghe Bogdan-Duică și înalta atitudine națională a lui Ion Slavici. Ca răsuneț în masele populare și ca importanță culturală și politică *Tribuna* a rămas până astăzi neîntrecută, a rămas un ideal al oricărui ziar, când după o epocă dureroasă de declin, a presei ardelenice, epoca stearpă, câțiva fruntași ai condeiului, în frunte cu scriitorul *Ion Agârbiceanu*, au vrut să dea Ardealului un ziar cotidian serios, un ziar care să meargă iarăși pe drumul vechii noastre tradiții, l-au botezat tot cu numele de neîntrecută cinste al *Tribunei*.

Știți cine a întemeiat *Tribuna*? Ioan Bechnitz, particular în Sibiu; Dr. Aurel Brote, directorul băncii „*Transilvania*”; Eugen Brote, proprietar în Sibiu; Ioan Dușoiu, comerciant în Brașov; Diamandi Manole, comerciant și președinte al *Camerei de comerț din Brașov*; Simeon Mărginean, avocat în Brașov; Dr. Ioan Neagoie medic în Brașov; Gheorghe B. Popp, fabricant în Brașov; Ioan de Preda, avocat în Sibiu și Ion Slavici, particular în Sibiu. Alături de doi particulari, doi avocați și un medic, apar cinci reprezentanți ai breslelor economice.

De amintit că *Diamandi Manole*, președintele camerei de comerț din Brașov,

este acela care a finanțat și marele congres studențesc organizat în 1871 la Putna, în preajma mormântului lui Ștefan cel Mare, de către Mihail Eminescu și Ioan Slavici, apărând cu ajutorul său tocmăi în momentul disperat când banca, la care depuseseră organizatorii banii, a fost silită să-și închidă ghișeele.

Soarta *Tribunei* dela Arad, *Tribuna „oșeliților“* conduși de *Octavian Goga*, în rândurile cărora se găseau Roman Ciorogariu, Ilarie Chendi, Ion Rusu-Șirțianu, Ghiță Pop, Gheorghe Stoica, Sever Bocu, etc. etc., și care a jucat un atât de mare rol în luptele politice din preajma izbucnirii războiului mondial, a fost legată de asemeni de numele unui om de bancă, directorul băncii „*Victoria*” din Arad: *Nicolae Oncu*.

„*Oncu* — serie dl Iorga” — n'a fost nici orator, nici scriitor. Nu era o personalitate. N'a creat o direcție. Dar însemnătatea lui stă în altă manifestare a vitalității noastre peste Carpați, în aceea o organizării naționale adânci și temeinice prin mijloacele materiale indispensabile și a întrebuițării acestor mijloace pentru scopurile politice românești*).

Și mai departe: „Așa a înțeles bogatul *Oncu* menirea băncii sale. Prin ea a trăit *Tribuna* și nu putem spune îndeajuns cât a folosit ea, într'o anume fază, pentru cugetarea politică independență a Românilor de dincolo. De oameni ca dânsul, de oameni cum a fost la noi — deși, din nenorocire în margini de partid — *Eugeniu Carada*, de aceștia avem nevoie”. Și încheie dl Iorga: „*Odihnească-l Dumnezeu în pace pe Nicolae Oncu*, pentru câți bani a plătit la *Tribuna*! Și să ni dea mulți ca dânsul! Unul singur face pentru o nație mai mult de o sută de poezi simbolice — funde-i-ar bărbierul! — și o mie de celebrități și revelații oratorice la *Mesagiu*”.

Se poate aduce un mai frumos omagiu decât cel adus de dl prof. Iorga, atât de mult uitatului, atât de pe nedrept uitatului *Nicolae Oncu*?

Fostul director de bancă dela Arad îl merită cu prisosință. Pe temelile așezate de el și-au ridicat „oșeliții” solida lor ba-

*) Oameni cari au fost — vol. II — pag. 99.

ricadă de luptă care nu s'a prăbușit decât atunci când ei înșiși au abandonat-o.

Unii economiști au fost însă ei înșiși oameni de condei, de bun și harnic condei, și printre ei la loc de frunte punem numele întemeitorului marelui institut de credit *Albina* din Sibiu: *Visarion Roman*.

Într'un articol publicat acum câțiva ani de dl prof. Ion Lupoș^{*)}, eruditul profesor dela Cluj prezenta câteva spicuri din activitatea ziaristă a lui Visarion Roman. Din aceste spicuri aflăm că întemeitorul *Albinei* „a fost un muncitor harnic în ogorul școlii și al ziaristiceii române din Ardeal“.

Debutul ziaristic și l-a făcut în coloanele *Telegrafului român*, din Sibiu, la vârsta de 25 ani, ocupându-se despre *Chemarea și cultivarea femeii*, despre *Egoism* și despre *Chemarea unui fată de familie în privința creșterii pruncilor lui*.

Cele mai multe articole ale lui Visarion Roman, după cum mărturisește dl prof. Lupoș, erau de interes pedagogic-educativ.

În 1858, la vârsta de 25 de ani, Visarion Roman e angajat *redactor responsabil* al *Telegrafului român*.

În continuarea vieții sale Visarion Roman a fost un harnic colaborator al revistelor *Amicul școlii și Albina Carpărilor* și a editat acele lungi serii de minunate *Calendare* pentru popor, întitulate *Amicul poporului*. *Calendarele* lui Visarion Roman s'au răspândit în întreg Ardealul și au fost multă vreme cea mai bună și cea mai folositoare lectură a țaranului nostru.

Un alt economist bun mânuitor de condei a fost *Nicolae Petra-Petrescu*, primul contabil al băncii „*Albina*“, și mai apoi director al suscursalei „*Albinei*“ din Brașov.

Scrierile lui Nicolae Petra Petrescu se găsesc risipite în ziarele și revistele timpului: *Foaia școlastică și Economul* (Blaj), *Telegraful Român și Observatorul* (Sibiu), *Gazeta Transilvaniei* (Brașov), *Familia* (Oradea), *Amicul Familiei* (Gherla), *Revista Ilustrată* (Bistrița) etc., etc.

În afară de aceste colaborări, atât de variate și atât de permanente, Petra-Pe-

trescu a mai dat publicității un serios *Studiu de economie națională*, prima lucrare de acest fel la noi, numeroase alte lucrări cu caracter economic, și o serie de lucrări literare: *Satul cu comorile*, *Povestiri*, *În munți* (scenă dramatică) precum și o serie de *Biografii romane* (traduceri după Grube).

Scrierile lui Petra-Petrescu sunt scrieri cu caracter moral și educativ, scrise cu deosebire pentru sate și pentru tineret.

Alți economiști, fără a finanța direct ureun ziar și fără a urmări să devină ei înșiși ziaristi sau scriitori, au făcut totuși donații pentru instituțiile noastre culturale și pentru slujitorii condeiului, dându-le prin aceasta un puternic impuls creator și o femeinică siguranță materială. Unul din cei mai însemnați dintre aceștia a fost *Ion Mihu*, mare proprietar în Vinerea și întemeietor și director al băncii „*Ardeleana*“ din Orăștie și mai apoi colaborator la fondarea „*Albinei*“.

Dl prof. Silviu Dragomir, editorul manuscriselor rămase dela *Ion Mihu*^{*)} îl caracterizează în felul următor: „El va rămâne în istoria românilor din Ardeal nu numai ca un cititor cu mână largă, ci și ca unul dintre cei mai reprezentativi conducători ai noștri din epoca generației, a cărei crez unic a fost munca și lupta pentru înălțarea neamului“. Crezul vieții lui Ion Mihu își păstrează și astăzi o neclintită actualitate: „până când națiunea noastră nu-și va naționaliza capitalul, industria și comerțul, nu poate fi vorba de o prosperitate sigură“. E ceea ce el a încercat să facă prin banca „*Ardeleana*“ și prin alte diferite reuniuni economice. Ion Mihu a fost și președinte al Societății pentru fondul Teatrului român, este cel mai de seamă sprijinitor al presei române din Ardeal, dăruind în vara anului 1910 suma de 25.000 coroane ca „fond inițial“ pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria. Pe lângă această importantă donație numele său mai este pomenit cu sfințenie de toate instituțiile noastre culturale, economice, școlare, filantropice, dinainte de războiu, tuturor Ion Mihu dându-le cel mai larg sprijin, și cu deosebire seminarului teo-

^{*)} Almanahul presei române din Ardeal pe 1926, pag. 54.

^{*)} Spicuri din gândurile mele politice, culturale, economice, Sibiu 1938.

logic din Sibiu, căruia i-a lăsat întreaga sa moșie dela Dinerea...

Dar toate acestea nu sunt decât spicuri, spicuri fugare, scrise fără prea mult ajutor bibliografic, pentru a arăta câteva din faptele unor oameni prea repede uitați, după cum spicuri vor fi și cele ce vor urma în numărul viitor.

Ele vor arăta însă, mai ales prin ceea ce nu vor cuprinde, câtă nevoie este de o carte bună care să reliefeze viguros viața și opera economiștilor noștri.

VASILE NEȚEA.

Producția industrială

În numărul trecut al *Revistei Economice* am subliniat, în articolul meu *Orientarea Capitalului*, constatarea bazată pe date statistice, că investițiunile de capitaluri din industria națională au marcat o creștere continuă și constantă.

Sunt în situația a exprima în cifre capacitatea de producție a industriei naționale. Din date pe cari le reproduc — după o statistică publicată în săptămânalul *Excelsior* din București, reiese că, producțiunea industriei noastre naționale în ultimii cinci ani a înregistrat o dezvoltare desăvârșită. Cifrele de mai jos, completează constatările din articolul meu *Orientarea Capitalului*.

Industria de manufactură.

În cei cinci ani din urmă producțiunea articolelor de manufactură a marcat un progres netăgăduit. Cifrele exprimă indicii lunare medii, luându-se de bază anul când a fost socotit egal cu o sută (1927=100):

1934	147,5
1935	145,3
1936	154,7
1937	161,2
1938	156,4

Industria metalurgică.

Se deosebesc aci producția de semifabricate și de laminate.

Iată mișcarea producției de semi-fabricate și laminate în ultimii 5 ani (indicii 1928=100):

	Semi-fabr.	Laminate.
1934	104,3	108,4
1935	131,7	136,0
1936	141,6	137,3
1937	182,7	147,6
1938	162,8	140,7

Industria textilă.

Producția industriei textile în cursul ultimei perioade cincinale se prezintă, în cifre indicii (1928=100) astfel:

1934	203,3
1935	171,2
1936	188,8
1937	204,3
1938	174,8

În anul 1938 s'a înregistrat o scădere simțitoare. Dar, reviu cu amănunte la capitolul concluziuni.

Industria tăbăcitului.

Activitatea industriei tăbăcitului se prezintă după cum au evoluat indicii lunare medii (1928=100):

1934	152,3
1935	147,3
1936	152,2
1937	134,8
1938	150,5

Lemnul de construcție.

Producția de lemn de construcție a înregistrat următorii numeri de indicii (1928=100):

1934	85,1
1935	80,2
1936	82,3
1937	89,0
1938	75,8

În Aprilie a. c. acest indice a fost de 92,3.

Industria hârtiei.

Producția hârtiei este dată în tone și socotită în medie lunară:

1934	4.748
1935	4.979
1936	5.347
1937	6.085
1938	5.260

Industria construcțiilor.

Plasamentele de capitaluri în industria construcțiilor, după datele din *Capitală* și socotindu-se în 1000 metri pătrați, arată următoarele indici:

1934	61,4
1935	60,4
1936	43,5
1937	39,9
1938	34,5

Producția de cărbuni.

Iată, în tone, media lunară a producției de lignit și huilă :

	Lignit.	Huilă.
1934	134.238	18.936
1935	138.897	23.191
1936	139.319	24.381
1937	156.559	24.273
1938	174.614	24.003

Industria petroliferă.

Producția medie de petrol din ultimii 5 ani nu o găsim, dar media acestor ani poate fi socotită la 706.113 tone țiței și 346.847 tone distilație. Sunt însă datele producției în tone, pe 7 luni din anul acesta :

	Țiței.	Distilate.
Ianuarie	536.091	288.000
Februarie	497.025	261.287
Martie	537.503	262.966
Aprilie	509.710	303.061
Mai	520.734	202.818
Iunie	499.575	285.197
Iulie	529.113	281.615

Concluziuni.

Am redat mai sus date asupra producției industriei noastre naționale. Nu am făcut nici un comentariu, tocmai din motivul ca să se evidențieze mai bine dezvoltarea capacității de producție a industriei naționale.

Constatarea ce se impune este progresul continuu al industriei. El se datorește :

1. consumului intern în continuă creștere ;
2. importului de produse industriale în constantă scădere ;
3. măsurilor de protecțiune și
4. acțiunii interne de crearea unei industrii proprii naționale și susținerea ei prin importante comenzi ale Statului.

Tendința de totdeauna a conducătorilor țării noastre a fost : o industrie națională puternică egală agriculturii. Și, la înfăptuirea ei au contribuit desigur în largă măsură evenimentele externe, cari au provocat dificultăți în schimburile internaționale, au impus luarea de măsuri pentru protecția industriei naționale, ca și creșterea permanentă a consumului intern.

Asfel, industria din țara noastră a fost ținută spre care s'au îndreptat capitalurile și în felul acesta și-a mărit și dezvoltat utilajul ca să-și mărească potențialul de producție. Rezultatele de până acum sunt din cele mai bune.

Dar, încheierea și consolidarea industriei noastre naționale abia acum vine, și dacă vom rămâne până la sfârșitul conflictului european în situația de neutralitate de azi, industria va depăși cu mult cealaltă ramură economică, până acum cea mai importantă, agricultura.

Din datele statistice înscrise mai sus se observă că, cea mai însemnată contribuție la progresul industriei naționale îl are industria de manufactură. Producția acesteia a crescut, în timp ce importul industriei străine a scăzut. Chiar dacă în anul 1938 indicele arată o scădere a producției față de anul 1937, totuși rezultatele generale sunt satisfăcătoare.

Contribuția industriei metalurgice a fost și ea însemnată. Comenzile în legătură cu lucrările publice și de înzestrarea armatei au provocat conjunctura favorabilă a industriei metalurgice și siderurgice. Se acordă o deosebită însemnatate producției de fontă și de oțel. În curând se vor pune în funcțiune 4 cupatoare Siemens Martin în construcție la R. I. M. M. A. Mărindu-se capacitatea oțelăriilor existente, va scădea implicit importul produselor străine care ating uneori 1.200.000 tone pe an.

Industria laminatelor a marcat o dezvoltare uimitoare. Indicii de mai sus poate nu trădează progresul la care a ajuns industria laminatelor. Deși consumul intern a sporit, totuși s'a putut produce cantități însemnate care aproape acopereau necesitățile interne. Importul de produse laminate a fost anul trecut abia de 150 mii tone, până când în 1932 trecea de un milion tone. Se pare că anul acesta va scădea și mai mult acest import.

Industria textilă marchează și anul acesta și în anul 1938 o pronunțată scădere a produselor. Cauza trebuie căutăată în raționalizarea producției și a desfacerii, deoarece producția actuală depășește posibilitățile consumului intern. Credem că se pot găsi de bușeuri pe piețele străine, pentru desfacerea produselor noastre textile, de bună fabricație și superioară calitate. E însă nevoie de o intervenție a statului în organizarea producției ca și a desfacerii.

Tot în urma comenzilor făcute de stat și-a intensificat producția industria tăbăcitului. Ea va continua să crească atât timp cât măsurile de siguranță ne sunt impuse.

Cererile de export au provocat urcarea producției lemnului de construcție, iar hârtia marchează o ușoară scădere.

Capitalurile nu se prea interesează în timpul din urmă de industria construcțiilor. Cauza este criza economică, situația internațională, scumpirea materialelor, și creșterea taxelor comunale ca și a impozitelor statului.

Producția petroliferă continuă a scădea, în timp ce lignitul urcă mereu. Comenzile Căilor Ferate augmentează această producție. Huila înregistrează o ușoară creștere a producției.

În general producția industrială e satisfăcătoare și în permanent progres.

Fie ca neutralitatea țării noastre să însemneze întărirea industriei naționale și progresul general al României.

ION OPRÎȘ.